

Senast nytt i Branschnyheter
"Nautiz X1 - en ultrastryktätlig smartphone för navigation."
"Ny DGPS-kompass från ComNav Marine."
"Lowrance lanserar HDS Gen 2 Touch."

Klicka vidare

NMEA 2000 - här finns utförlig beskrivning

NMEA 2000 är en branschstandard från NMEA (National Marine Electronics Association) som gör det möjligt för enheter från olika tillverkare att enkelt kommunicera med varandra. I båten installeras ett NMEA 2000-nätverk dit alla givare, sensorer, mätare och skärmar ansluts. Det går att dela upp produkter som använder NMEA 2000 i ett antal kategorier:
Läs mera, *Klicka vidare*

Hela rapporten "Strategi säkrare båtliv"

Här kan du ladda ned hela rapporten "Strategi säkrare båtliv 2020." *Klicka**

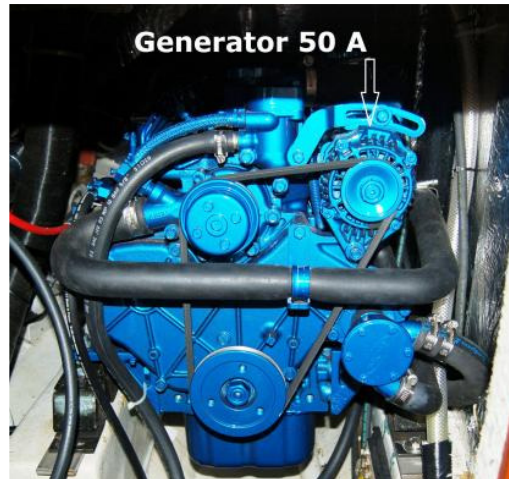
Här finns en sammanfattning av "Strategi säkrare båtliv 2020" *Klicka*

Många vilseleds att köpa för stor generator

Generator på 110 ampere, är det bättre än 50?

Text & bild: Bengt Utterström

2012-10-01

Som standard levereras Solé Mini 55 motorer med 50 amperes generator. Större generator går att köpa till, men efter sommarens mätningar visar det sig inte vara nödvändigt.

Om en generator ger ifrån sig 110 eller kanske till och med 140 ampere i laddström, får vi batterierna bättre och fortare laddade då? Eller får vi samma laddresultat med en generator på 50 ampere? Svar är att 50 amperes generator räcker för de allra flesta fritidsbåtsägare.

I sommar har batteriladdtillverkaren Ctek mätt all laddström som vår 50 amperes generator producerat under hela säsongen. Resultatet och hur det gick till handlar denna artikel om.

Generator på 50 ampere är tillräckligt

När vi hade valt motor till projektbåten, en Hallberg Rassy 352, kom frågan från motorleverantören: "Vilken storlek på generator vill du ha? Standard är 50 ampere, man kan köpa till en större på 110 ampere."

"Som lekman har jag ingen aning, jag återkommer", svarade jag.

Jag kontaktade Daniel Sundkvist som är en av Cteks experter på batteriladdning.

Daniel Sundkvist: "Jag tror du klarar dig gott och väl med en generator på 50 ampere. En större generator kan förvisso ge ifrån sig mer laddström till batterierna, men batterierna förmår inte att ta emot all laddström som en större generator ger. Du kan jämföra det med en vattenkran som ger ifrån sig rikligt med vatten. Det är svårt att fylla ett vattenglas då. Man måste strypa mängden vattenflöde för att fylla glaset.

Vad det handlar om är att varje batteris inre motstånd, resistans, är en begränsning när det gäller dess förmåga att ta emot laddström. Det beror också på vad du har för batteribank, säger Daniel Sundkvist.

Batteribanken består av öppna ventilerade blysyrebatterier. Startbatteriet är på 90 amperetimmar och vi har två förbrukningsbatterier på vardera 115 amperetimmar, det vill säga 230 amperetimmar på förbrukningen.

"Med den batteribanken är jag rätt säker på att 50 amperes generator räcker", säger Daniel Sundkvist.

"Vi kan mäta generatorns arbete i sommar"

Vi bortser från startbatteriet i kommande resonemang och koncentrerar oss på förbrukningsbatterierna. Startbatteriet förbrukar i normalfallet väldigt lite energi eftersom en ny och modern motor startar snabbt. Startbatteriet är det batteri som fortas laddas och är

Nautisk Uppslagsbok

3 300 ord **Pris 98:-** + porto (ord. 195:- + porto)
Beställ här * Klicka * Se även artikel nedan

På gång:

METS - världens största tillbehörmässa
Vi besöker världens största båtillbehörmässa 13 - 15 november. *Klicka vidare*

Sök artiklar OK

Stjärnbåten fyller 100 år 2013

Stjärnbåten fyller 100 år och blir "Arets Jubilar" på Göteborgs båtmässa i februari.
Den första Stjärnbåten byggdes på Ängholmens Varv 1913 av Janne Jacobsson, konstruktör på GKSS. Klassens verkliga storhetstid var från 1930 till slutet av 1960-talet och många framstående kappseglare började sin bana i Stjärnbåten. Bland dessa finner vi Peter Hjärne, Pehr Gyllenhammar, Stig Wennerström, John Albrektsson och Per Seldén. Och för en av Sveriges mest kända seglare och segelbåtskonstruktörer, Pelle Pettersson, är Stjärnbåten en speciell båt. "Min första alldeles egna båt fick jag 1947, det var en Stjärnbåt och den lärde mig och många ungdomar seglingens grunder", säger Pelle Pettersson. "Vi kommer att ställa ut en riggad och vackert renoverad Stjärnbåt och ha ett fylligt program på Förverkliga Dina Drömmar-scenen kring Arets Jubilar", berättar Göteborgsmässans ansvarige Bengt Wallin. Båtmässan arrangeras 2-10 februari 2013.
Klicka vidare

Nautiska böcker uppdaterade

Vår välbesökta kategori "Nautiska böcker" är uppdaterad. Lägg teakdäcket själv, S/Y Jennifer på kurs mot Alaska, Den unge, den gamle och havet och Var är den riktiga kaptenen är exempel på nya böcker i kategorin. Där finns även direkllänkar om du vill köpa en bok.
Klicka

Rutgerson och Seldén nominerade till DAME Award i METS

Svenska företagen Rutgerson Marin AB och Seldén AB är båda nominerade till det prestigefyllda priset DAME Award i METS 2012. Båda tävlar i kategorin däcksutrustning, segel och rigg. Vinnaren av kategorivinnare

Annonsera här

Kontakta vår annons-säljare Catrin

Tfn 0304- 500 35
annons@dagensbatliv.se

SÖK BÅT

www.sokbat.se

Sveriges största båtdatabas med över 8 900 båtar!

fulladdat mest jämt om det enbart används för start.

"Vi kan mäta din generators laddström i sommar, det skulle vara intressant att se hur mycket laddström i ampere som generatoren ger ifrån sig", säger Daniel Sundkvist.

Vi nöjde oss med standardgenerator på 50 ampere

Självklart var jag intresserad av sådan mätning. Jag litade också på Cteks antagande om att 50 ampere generator skulle räcka för oss. Och dessutom sparade vi knappt 2 000 kronor, för det är vad en större generator skulle kosta i tillägg.

Mätutrustning monterades

Bredvid batterierna sitter Cteks Smartpass och DUAL 250 S. Till höger syns mätutrustning och det modem som sände information om hur mycket laddström vår generator gav ifrån sig.

Daniel Sundkvist monterade mätutrustning i båten. Mätutrustningen mätte hela tiden den laddström i ampere som generatoren gav ifrån sig när motorn var igång. Ett modem var kopplat till utrustningen och sände information till Daniel Sundkvists dator. Således kunde han hela tiden följa vår generators producerade laddström i ampere under hela sommaren.

Generatoren levererade som mest 44 ampere i laddström

Exempel på graf som kom från mätningen vid ett visst tillfälle under en timma. Den svarta kurvan visar generatorns laddning. Här som mest cirka 35 ampere. Därefter faller kurvan. Den övre gröna kurvan visar batterispänningen under samma tid. (Bilden blir svårtydlig eftersom den inte går att göra tydligare här).

Mätresultatet bekräftar det Daniel Sundkvist förmodade. Som mest uppmättes max registrerad laddström på 44 ampere. Normal maxström var 35 ampere från generatoren.

De förhållandevis höga laddströmmar som uppmäts är tack vare de grova kablarna som monterades från generator till batteribanken. Laddningsregulatorns höga spänning på 14,7 volt påverkar också att laddströmmen är långt högre än vad många båtägare är vana med.

Mätningarna har skett under 160 timmars motortid från 29 maj till 5 september.

50 amperetimmars generator räcker

"En slutsats är, att våra misstankar om att ha en större generator inte skulle komma till någon nytta var riktig. Det är andra faktorer som bestämmer laddströmmen än vad generation kan leverera", säger Daniel Sundkvist.

Till nästa säsong planerar vi att byta till två stycken 140 amperetimmars batterier. Summa 280 amperetimmar, det vill säga 50 amperetimmar mer än vad vi har nu. Min fråga till Daniel Sundkvist är: "Kommer generatoren att ge ifrån sig mera laddström? Blir vår 50 ampere generator då för liten för den större batteribanken", undrar jag.

"Laddströmmen kommer att bli något högre med större batteribank", säger Daniel, men tre eller fler batterier kräver inte nödvändigtvis större generator. Eftersom normal maxström från generatoren var på 35 ampere i ditt fall så finns det en hel del "överkapacitet" att ta av.

och DAME Award presenteras den 13 november i METS, Amsterdam. DagensBåtliv.se är på plats då.
Klicka vidare för alla nomineringar

Marit Söderström med i seglingens Hall Of Fame

Marit Söderström Nord, som tog OS-silver i 470 1988, blev under lördagskvällen den andra seglaren som fått en plats i svensk seglingens Hall Of Fame. Utnämningen tilldelas de som gjort extraordinära insatser för svensk segling.
— Det är omtumlande och helt oväntat för mig men jag är väldigt glad och framförallt hedrad över att få ta plats bredvid Pelle Petterson i Hall of Fame, säger Marit Söderström Nord.
Klicka vidare

SBU och Seglarförbundets sammanslagning svajar

Svenska Båtunionen, SBU, kallar till extra Båtriksdag då 11 av 26 förbund begärt detta. Planerna på en sammanslagning är långt ifrån i hamn.

Extra Båtriksdagen kommer att behandla följande två förslag:

- 1 Avsluta allt arbete för en sammanslagning med Svenska Seglarförbundet.
- 2 Förslag till införande av ny § 20 i Svenska Båtunionens stadgar.

Kompletterande dokumentation kommer att publiceras på Båtunionens webbplats senast fyra veckor innan extra Båtriksdagens avhållande. Den Extra Båtriksdagen kommer att hållas söndagen 25 november 2012 kl 10.00 på Scandic Foresta, Lidingö. Kallade att delta är representanter från Båttförbunden.
Klicka vidare

Förbättrad kustövervakning med radar

Försvarets materielverk, FMV har överlämnat 48 stycken nya radarövervakningsstationer till Försvarsmakten. De 48 radarstationerna är sammankopplade i ett datanät och ersätter helt och hållet flera gamla system som togs i bruk från 1960-talet fram till början av 80-talet.

- Vi har nu radarstationer som ger en bättre lägesbild över kusten vilket ger ett viktigt bidrag till en heltäckande bild över fartygsrörelser i svenskt territorialvatten, säger Mattias Alfredsson, projektledare för Kustspaningsradar PS-640 vid FMV i ett pressmeddelande.
Läs mera, *Klicka vidare*

Nimbus sålt till investeringsbolaget R 12

Nimbus har fått ny ägare efter konkursen. Investeringsbolaget R 12

Sjöfartsverkets
vind- och vattentjänst

- NU OCKSÅ I DIN MOBIL!

"Om man parallellkopplar flera batterier sjunker den totala resistansen så att batterierna kan svälja en högre ström. Och likvärdiga batterier, men med fler amperetimmar kommer också ha ett lägre motstånd.

Med andra ord, de allra flesta fritidsbåtar som har två till tre batterier på förbrukningssidan klarar sig gott och väl med en generator på 50 ampere. Den korta tid som det eventuellt skulle vara för lite med 50 amperes generator är försumbar.

"Blir det någon skillnad om vi har elektriskt ankarspel eller bogpropeller", frågar jag.

"När bogpropellern eller ankarspel belastar batteriet med till exempel 300 ampere så skulle teoretiskt generatören kunna ladda detta batteri med motsvarande ström. Men genom att bogpropellern används en väldigt begränsad tid så finns det ingen anledning till att dimensionera generatören efter en sådan stor förbrukare.

Generatören kommer att ladda med en ström över 50 ampere, men det är då bara just när bogpropellern arbetar. Här talar vi om några sekunder. Det är också försumbart. Det handlar om batteriets inre motstånd och hur mycket laddström det kan ta emot", förklarar Daniel Sundkvist.

Skillnad med Gel eller AGM-batterier?

Slutligen frågar jag Daniel Sundkvist om det skulle ha varit någon skillnad om vi istället haft ett Gel- eller AGM-batteri?

Laddningsaspekten för dessa två typer av batterier är att ett Gel batteri inte kan laddas med lika hög laddström under lika lång period som ett AGM batteri. Det beror på att Gel batteriet har ett högre inre motstånd vilket visar sig genom att batteriet spänning stiger fortare under laddningen än ett batteri med lägre motstånd som ett AGM batteri har.

Man når alltså maxspänningen som generatören har på en kortare tid med ett Gel batteri. Och när generatören reglerar på sin maxspänning så sjunker laddströmmen.

När Gel-batteriet är fulladdat har man laddat med en lägre ström än max strömmen från generatören under en längre period än vad man skulle ha gjort med ett AGM batteri. Därför har man mindre nytta av en hög laddström till ett Gel-batteri.

Av samma anledning (det höga inre motståndet) så är ett Gel-batteri olämpligt som startbatteri då man får en betydligt lägre ström till startmotorn i jämförelse med vad ett startbatteri klarar att leverera.

Laddströmmen hade varit lägre med ett Gel batteri och högre med ett AGM batteri i jämförelse till de öppna ventilerade batterierna som används under testet."

Men man ska nog inte överdriva betydelsen av batteriets sort för att bestämma hur stor laddströmmen kan bli. Större betydelse har hur mycket batteriet är urladdat. Det är en av de största faktorerna till hur stor laddströmmen blir från generatören", avslutar Daniel Sundkvist.

Kommentera gärna artikeln. Ange för- och efternamn samt bostadsort. Vi publicerar endast insändare med dessa uppgifter.

[Kommentera](#) [Tipsa en vän](#) [Skriv ut](#)

Kommentarer

2. Ja 50 Ampere räcker Sune Ulfsparré, Sollefteå 2012-10-30

1. 50 A räcker Hugge Kahnborg, Västervik 2012-10-22

och Nimbus konkursförvaltare är ense om att R 12 blir ny majoritetsägare i Nimbus och Paragon enligt Svenska Dagbladets nättidning. I nya ägar-konstellationen ingår bland andra Nimbus förra styrelseledamot Fredrik Strömholm.

Garmin har köpt NEXUS

Garmin har förvärvat Nexus Marine AB. Nexus Marine är ett privatägt företag som designar och tillverkar instrument för seglings- och yachtmarknaden. – Nexus Marine är ett mycket högt respekterat varumärke inom segling och vi är mycket glada att ha dem med ombord, säger Cliff Pemble, COO på Garmin International. – Nexus passion och expertis för denna marknad, i kombination med Garmins kapacitet och närvaro, kommer göra detta till en framgångsrik kombination, enligt pressmeddelandet.

Ryds sålt till anställda

Ryds, som äkte med i konkursen med Nimbus boats, är sålt. Köpare är bland andra förra VD Tom Kuhne och styrelseordförande Christer Johansson uppger IBI plus. Ytterligare tre personer från personalen tillhör nya ägarskaran. Tillverkningen uppges fortsätta i samhället Ryds.

50 fots Rupert ny tender till 100 fotare

Svenska Rupert har levererat en 50 fots specialbyggd RIB av modell Wheel House som döpts till "Indi Jones." Indi Jones är tender till S/Y Indio som är en 100 fots Wally Yacht. *Klicka vidare*

Ny utprickning tack vare ouppmärksamma danskar

Det finns grund som båtar går på riktigt ofta, trots att sjökortet stämmer och utmärkningen är korrekt, skriver Transportstyrelsen i ett pressmeddelande. En sådan plats har varit grunden innanför Svinbådans fyr i Öresund. Där har många danskar gått på grund, oftast på eftermiddagar.

Genom ett samarbete mellan Transportstyrelsen, Sjöfartsverket och Sjöräddningssällskapet har grunden nu försätts med två nya prickar. Satsningen kommer att följas upp. *Klicka vidare*

Lasse Granath Hedersdoktor